

Fullmäktige 27.02.2023 § 24

§ 24

Motion om att skydda pollinerare och ängsarter längs vägrenarna genom färre slåttergångar

Beredning och upplysningar:
Mannermaa Anne
Kesti Simo
fornamn.efternamn@esbo.fi
Växel 09 816 21

Förslag

Stadsstyrelsen

Fullmäktige antecknar redogörelsen för kännedom som svar på Ville Laaksos m.fl. motion 24.10.2022 om att skydda pollinerare och ängsarter längs vägrenarna genom färre slåttergångar och konstaterar att motionen är slutbehandlad.

Behandling

Beslut

Fullmäktige:
Stadsstyrelsens förslag godkändes enhälligt.

Redogörelse

Motion

Ville Laakso och 37 andra ledamöter lämnade 24.10.2022 en motion om att skydda pollinerare och ängsarter längs vägrenarna genom färre slåttergångar.

I fullmäktigemotionen konstateras följande:

”Den globala minskningen av insekter syns också i Finland. En femtedel av vårt lands viktigaste pollinerande insekter — humlor, fjärilar och bin — är utrotningshotade. Situationen är också oroande för människan, eftersom 75 procent av odlingsväxterna är beroende av insektpollinering. En orsak till att insekter försvinner är att biotoper där de trivs försvinner och splittras. I och med förändringen inom jordbruket har insekterna inte längre tillgång till de biotoper som är typiska för dem, det vill säga frisk- och torrängar. De få lämpliga biotoperna har splittrats upp i isolerade öar, vilket gör att den genetiska mångfalden bland arterna i biotoperna minskar. En enkel lösning skulle kunna vara att ta hänsyn till vägrenarna som potentiella livsmiljöer för ängsarter och pollinerare. Längs vägrenarna kan arterna också sprida sig och förebygga problem som orsakas av uppsplittring av biotoperna. Landsvägarnas vägrenar slås emellertid i många fall två gånger under sommaren: första gången vid midsommaren och andra gången under juli–september. Då hinner de växter som är värdefulla för pollinerare inte blomma och föröka sig före försommarens slätter. En bättre lösning för växter och pollinerare vore att minska antalet slåttrar och senarelägga dem till slutet av sommaren och hösten. Trafiksäkerheten är av central betydelse vid skötseln av vägrenarna, vilket naturligtvis måste beaktas i all praxis. När det gäller trafiksäkerheten har Finlands

miljöcentral föreslagit att en eventuell första slåtter i början av sommaren skulle kunna begränsas så att endast den sida som gränsar till vägen skulle slås, till exempel på en slåtterbalks bredd. Det här kunde räcka till för att hålla vägkanten tillräckligt öppen utan att trafiksäkerheten äventyras - samtidigt lämnas utrymme för värdefulla växt- och insektsarter.”

I motionen föreslås att Esbo, med beaktande av trafiksäkerheten, schemalägger slåttern av vägrenarna utanför blomningstiden för de växter som är viktiga för pollinerare, till exempel i slutet av sommaren och på hösten.

Svar på motionen

Trafikledernas vägrenar slås eller krossas för att förbättra trafiksäkerheten och förhindra att vägrenarna slyar igen. Dessa åtgärder säkerställer också dräneringen av trafiklederna, eftersom tät växtlighet på vägrenen förhindrar regnvatten från att rinna ner i diken och försämrar vattenflödet i diken. Genom en fungerande dränering säkerställs att trafikledernas konstruktioner är hållbara och bärkraftiga. Sly minskar utrymmet för snö på vägrenarna och försvårar därmed plogning av vägarna på vintern.

Arbetsanvisningen för stadens underhåll baserar sig på en skötselklassificering som tar ställning till antalet slåtter och till kvalitetsnivån, men som inte starkt tar ställning till tidpunkten för slåttern. På vissa ställen är det dock nödvändigt att utföra slåtter redan i juni för att hålla siktzonerna öppna, på andra ställen räcker det att slå områdena i slutet av sommaren eller hösten.

Åtgärdsprogrammet för ängar och öppna områden i Esbo blev färdigt 2021. Med programmet styrs både planering och underhåll för att förbättra ängarnas nätverk och deras mångfald. I samband med arbetet konstaterades det att vägrenarna vid gator och andra trafikleder utgör viktiga förbindelser i nätverket av ängar. Dessutom upprätthåller de mångsida biotoper och artrikedom. En kartläggning av terrängen, som finns i programmet, visade också att invasiva arter, såsom lupin, i stor utsträckning har spridit sig på de öppna områdena i Esbo, bland annat på vägrenar. Vidare konstaterades att bekämpning av invasiva arter och slåtter vid rätt tidpunkt bör ägnas särskild uppmärksamhet för att förhindra att de invasiva arterna kväver annan växtlighet och därigenom försvagar områdets flora. Lupinerna måste bland annat slås i slutet av juni, i början av blomningen innan fröna mognar, för att förhindra spridning. Genomförandet av åtgärdsprogrammet har inletts under sommaren 2022. I samband med detta genomfördes bland annat för första gången en genomgång av ängarnas skötsel. Det har därför redan identifierats att slåtter av vägrenar påverkar mångfald och pollinerare, liksom att det är viktigt att förhindra spridning av invasiva arter. Härnäst bör en kartläggning genomföras och anvisningar göras om både tidtabellen för vägrenarnas slåtter och invasiva arter som spridit sig på området. I början av sommaren säkerställs sikten i siktzoner och säkerhet. I mån av möjlighet utförs så kallade selektiva slåtter av invasiva arter. I annat fall kan slåttern av trafikledernas vägrenar och öppna kanter senareläggas, så att vegetationen kan växa och blomma i sin egen takt, vilket ger pollinerare och fåglar nytt livsrum. Samtidigt kan slåttarna optimeras så att de motsvarar behoven, och eventuellt kan ett test genomföras med slåtter i skift, varvid området slås endast vartannat år. Det finns ingen separat resurs för beredningen av dessa saker i underhållet, så planeringen och genomförandet kommer att fördelas över flera år.

Vårt mål är dock att vi nästa sommar på vissa områden ska kunna testa schemaläggning av slåtter samt samla mer information om bland annat

utbredningen av invasiva arter. Dessutom vill vi samla erfarenheter om bästa och mest kostnadseffektiva praxis vi kan använda för att upprätthålla naturens mångfald.

Beslutshistoria

Stadsstyrelsen 23.1.2023 § 22

Förslag

Stadsmiljödirektör Isotalo Olli

Stadsstyrelsen föreslår att fullmäktige antecknar redogörelsen för kännedom som svar på Ville Laaksos m.fl. motion 24.10.2022 om att skydda pollinerare och ängsarter längs vägrenarna genom färre slättergångar och konstaterar att motionen är slutbehandlad.

Behandling

Beslut

Stadsstyrelsen:
Föredragandens förslag godkändes enhälligt.

Bilaga

Tilläggsmaterial

- Valtuustoaloite pölyttäjien ja niittylajiston suojelusta tienvarsien niittokertoja harventamalla

För kännedom